

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. Š.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. Mgr. R. K., advokátom so sídlom v P., proti žalovaným **1/ JUDr. K. V.**, advokátovi so sídlom v P., **2/ Advokátskej kancelárii V., s.r.o.**, so sídlom v P., IČO: X., **o zaplatenie 2 042,96 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 211/2013, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 43/2014, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 43/2014 a rozsudok Okresného súdu Prešov zo 17. januára 2014 č.k. 11 C 211/2013-51 a vec vracia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa žalobou žiadala solidárne zaviazat' žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie sumy 2 042,96 € s príslušenstvom. Uvedená suma pozostáva z preplatku 1 329,27 € na vyplatenej odmene za poskytnuté právne služby JUDr. K. V., ktorý jej nebol vrátený a z náhrady škody, ktorá jej vznikla tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 321/2008 ju neinformoval o evidentne premlčanom nároku, ktorý si uplatnila voči M. a ktorému musela nahradiť trovy konania vo výške 713,69 €. Nárok uplatnila voči obidvom žalovaným, keďže plnú moc podpísala žalovanému 1/, ktorý v priebehu príslušného súdneho konania, v ktorom ju zastupoval, založil právnickú osobu – žalovaného 2/, v ktorej je spoločníkom.

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 17. januára 2014 č.k. 11 C 211/2013-51 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2 042,96 € s úrokmi z omeškania 5,5 % ročne od 1. augusta 2013 do zaplataenia a trovy konania vo výške 61,25 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že boli splnené predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 114 ods. 2, 3 a § 153b ods. 2 O.s.p. Súd považoval za nesporný skutkový stav tvrdý žalobkyňou, preto žalobe o náhradu škody a o vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na ustanovenia § 420, § 442 a § 451, § 456 a § 517 Občianskeho zákonníka vyhovel. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Prešove rozsudkom z 23. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 43/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil a rozhodol o trovách konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil správnym odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K odvolacím námietkam žalovaných uviedol, že z obsahu spisu je zrejmé, že uznesenie z 15. novembra 2013 bolo doručené žalovanému 1/ do vlastných rúk 19. novembra 2013. Vzájomný návrh žalovaných bol doručený súdu prvého stupňa po vyhlásení jeho rozhodnutia, preto súd nemohol o ňom rozhodovať. K námietke pasívnej legitímácie žalovaného 1/ podľa názoru odvolacieho súdu nemožno prihliadať z dôvodu uvedeného v § 153b ods. 3 O.s.p, pretože skutkovým základom rozsudku pre zmeškanie je žalobkyňou tvrdý skutkový stav, ktorý súd považoval za nesporný. Pokiaľ ide o námietku premlčania uplatneného nároku vznesenú žalovanými v odvolaní, z obsahu spisu nevyplýva, že by táto námietka bola uplatnená pred vydaním rozsudku pre zmeškanie; ak by aj súd prvého stupňa priznal premlčané právo rozsudkom pre zmeškanie, neodôvodňovalo by to záver, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie s odôvodnením, že im v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. K uvedenej vade konania došlo tým, že súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b ods. 2 O.s.p., hoci neboli splnené podmienky pre jeho vydanie.

Namietali, že uznesenie z 15. novembra 2013 predchádzajúce vydaniu rozsudku pre zmeškanie - adresované žalovanému 1/ prevzal štatutárny zástupca žalovaného 2/, teda toto uznesenie, s ktorým mala byť doručovaná aj žaloba s prílohami, žalovaný 1/ vôbec neprevzal, súd preto nemohol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. V doplnení dovolania žalovaný 1/ poukázal na to, že k doručovaniu uvedeného uznesenia došlo v čase jeho dlhodobej práceneschopnosti, o čom súdu predložil fotokópiu dokladu o práceneschopnosti č. PN M X. zo 6. septembra 2013 vystaveného jeho ošetrojúcou lekárkou MUDr. E. T.. Žalovaný 2/ namietal aj svoju pasívnu legitimáciu, lebo uplatnený nárok sa týka iba žalovaného 1/ JUDr. K. V., advokáta so sídlom v P., ktorý zastupoval žalobkyňu v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28 C 362/2008 i v konaní sp. zn. 11 C 321/2008, s ktorým žalobkyňa mala uzatvorené na svoje zastupovanie písomné plnomocenstvo. Žalovaní vzniesli aj námietku premlčania uplatneného nároku podľa § 100 Občianskeho zákonníka, pretože žalobkyňa si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia neuplatnila do uplynutia premlčacej doby, t.j. do dvoch rokov od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 11 C 321/2008. Pokiaľ ide o doručovanie písomností poukázali na to, že Okresný súd Prešov už viac ako 40 rokov doručuje žalovanému 1/ a 2/ všetky písomnosti do jeho obálky v podateľni súdu. Zdôraznil, že súd prvého stupňa žalovaným ani nezaslal oznámenie, že 17. januára 2014 o 11.00 hod. na číslo dverí 316 okresný súd vyhlási rozsudok, ktorú skutočnosť sa dozvedeli až pri následnom štúdiu spisu. Takýto spôsob oznámenia termínu pojednávania, resp. vyhlásenia rozsudku Okresný súd Prešov vykonal po prvýkrát, a to iba v danej veci, pritom žalobkyňa sa o termíne pojednávania dozvedela, t.z. že súd jej zaslal oznámenie o termíne vyhlásenia rozsudku, na ktorom sa aj osobne zúčastnila. Tým došlo k porušeniu rovnosti zbraní účastníkov tohto konania v neprospech žalovaných. V doplnení dovolania namietali, že v spise sa nenachádza žiadny relevantný doklad, že súd skutočne na úradnej tabuli vyvesil oznam o tom, že dňa 17. januára 2014 má byť vyhlásený rozsudok v predmetnej veci. Týmto postupom došlo k odňatiu možnosti žalovaných konať pred súdom. Z uvedených dôvodov žiadali zrušiť uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvého stupňa a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako neopodstatnené odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania. Poukázala na to, že súd prvého stupňa

zákonným spôsobom po začatí konania žalovaným doručil uznesenie z 15. novembra 2013, ktorým boli vyzvaní, aby sa v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne vyjadrili k žalobe a oznámili, či nárok uznávajú, zároveň boli vyzvaní na pripojenie listín, na ktoré sa odvolávajú, označenie dôkazov na preukázanie svojich tvrdení a v prípade, ak uplatnený nárok neuznávajú, aby uviedli rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu a boli zároveň v zmysle § 114 ods. 5 O.s.p. poučení, že ak bez vážneho dôvodu nesplnia povinnosti uložené v tomto uznesení, súd môže o návrhu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. Žalovaní si uvedené povinnosti nesplnili, preto súd postupoval procesne správne a zákonne rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolanie bolo podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalovaných je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť ich dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie vzhľadom na vyššie uvedené mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle uvedeného ustanovenia nezakladá samo tvrdenie o existencii procesnej vady tejto povahy, ale iba zistenie, že v konaní skutočne k takejto vade došlo.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Dovolací súd sa osobitne zamerl na posúdenie, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. Dovolací súd zo spisu zistil, že v konaní došlo k odňatiu možnosti dovolateľov konať pred súdom prvého stupňa tým, že nebol dodržaný postup súdu v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Uvedené ustanovenie ukladá súdu povinnosť vždy rozsudok vyhlásiť verejne, a to aj v prípade, ak súd rozhoduje vo veci rozsudkom bez pojednávania (§ 114 ods. 5, § 115a O.s.p.). O tom, či bol v danom prípade tento procesný postup súdu prvého stupňa zachovaný, môže dovolací súd usudzovať len z obsahu spisu. Na č.l. 48 spisu je založený písomný pokyn sudkyne okresného súdu z 2. januára 2014 určený súdnej kancelárii, v zmysle ktorého „T vyhlásenia rozsudku: 17.1.2014 č. 316. Oznam na úradnej tabuli aspoň 5 dní vopred“. Tento pokyn bol súdnej kancelárii odovzdaný 3. januára 2014; za ním je v spise založené písomné vyhotovenie „oznamu, že sa bude konať verejné vyhlásenie rozsudku“, z ničoho ale nemožno vyvodiť, že súdna kancelária predmetný pokyn sudkyne realizovala. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku skutočne bolo oznámené na úradnej tabuli okresného súdu, a ani pre posúdenie, či bola zachovaná lehota vyplývajúca z § 156 ods. 3 O.s.p. Pokiaľ obsah súdneho spisu dáva (má dávať) hodnoverný obraz o súdnom konaní, je namieste záver, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neboli riadne oznámené. Uvedeným postupom okresného súdu, ktorý sa priečil § 156 ods. 3 O.s.p., došlo k odňatiu možnosti dovolateľov konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odvolací súd uvedenú vadu konania prehliadol.

Pokiaľ ide o ďalšie dovolacie námietky dovolateľa 1/ dovolací súd z obsahu spisu zistil, že záver súdov o doručení uznesenia z 15. novembra 2013 č.k. 11 C 211/2013-38 do vlastných rúk žalovanému 1/ vydané v zmysle § 114 ods. 2, 3 O.s.p., ktoré je jedným z predpokladov pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 153b ods. 2 písm. b/ O.s.p., sa javí predčasným, a to so zreteľom na tvrdenie žalovaného 1/ o dlhodobej práceneschopnosti v čase jeho doručovania, o čom súdu predložil fotokópiu dokladu o práceneschopnosti č. PN M X. zo 6. septembra 2013 vystavený jeho ošetrojúcou lekárkou MUDr. E. T..

Pokiaľ súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. bez toho, aby bolo jednoznačne preukázané doručenie uznesenia súdu prvého stupňa z 15. novembra 2015 do vlastných rúk dovolateľa 1/, došlo tým k odňatiu možnosti žalovaného 1/ konať pred súdom. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že pokiaľ je viac žalovaných, ktorí majú postavenie

nerozlučných spoločníkov, musia byť splnené podmienky pre vydanie takého rozhodnutia u všetkých žalovaných (§ 153b ods. 4 O.s.p.), čo v danej veci zatiaľ nemožno konštatovať.

Procesná vada konania uvedená v § 237 O.s.p. je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; zároveň je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolací súd so zreteľom na uvedené napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b O.s.p.) spolu s rozsudkom okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. februára 2016

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková